

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ
ГО «АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ СУМЩИНИ»

**Інфекційні хвороби
в практиці лікаря-інтерніста:
сучасні аспекти**

*Infectious diseases in practice of physician-internist: modern
aspects*

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 20-річчю кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією
СумДУ
(Суми, 25–26 травня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

Винник Елеонора Юріївна, Кондрин Оксана Євгеніївна,
Бойчук Олександр Петрович, Васкул Надія Василівна,
Копчак Оксана Володимирівна

**ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ
НА САЛЬМОНЕЛЬОЗ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД З 1991 ПО 2016 РР.**

Кафедра інфекційних хвороб та епідеміології
Івано-Франківський національний медичний університет,
м. Івано-Франківськ, Україна

*Vynnyk Eleonora, Kondryn Oksana, Boychuk Olexandr,
Vaskul Nadiya, Kopchak Oksana*

**EPIDEMIOLOGICAL ASPECTS OF SALMONELLOSIS
MORBIDITY IN IVANO-FRANKIVSK REGION**

*Department of infectious diseases and epidemiology
Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk,
Ukraine*

eleonoravy@yahoo.com

***Summary.** Salmonella is a common cause of bacterial foodborne illness in the Ukraine. Non-typhoidal salmonellosis morbidity from 1991 through 2016 years in Ivano-Frankivsk region is described using a retrospective analysis. The morbidity had general tendency to rise and increasing of outbreaks. It was revealed epidemiological features and trends of morbidity, focusing for etiology, factors of transmission, seasonality.. The morbidity had general tendency to rise and increasing of outbreaks. It was revealed epidemiological features and trends of morbidity, focusing for etiology, factors of transmission, seasonality.*

Актуальність. Гострі кишкові інфекції (ГКІ) займають одне з провідних місць серед інфекційних захворювань, поступаючи по частоті лише гострим респіраторним захворюванням. Серед бактеріальних ГКІ сальмонельоз посідає одне із перших місць. На епідеміологічний процес розвитку

Infectious diseases in practice of physician-internist: modern aspects : the materials of All-Ukrainian scientific and practical conference, Sumy, 25–26.05.2017. SSU

захворювання суттєво впливають особливості етіологічного чинника, розвиток резистентності внаслідок широкого застосування антибактеріальних препаратів. Зростанню рівня сальмонельозу сприяють також істотні зміни умов життя, технологій виробництва і реалізації харчових продуктів, стереотипів харчової поведінки, що робить актуальним вивчення закономірностей епідеміологічного процесу сальмонельозу.

Мета. Виявлення особливостей та закономірностей епідеміологічних аспектів сальмонельозу на території Івано-Франківській області за період 1991-2016 рр.

Матеріали і методи. Особливості та закономірності епідеміологічного процесу сальмонельозу в Івано-Франківській області вивчалися в рамках ретроспективного епідеміологічного аналізу за матеріалами офіційної статистики за 1991 - 2016 рр, наданими відділенням організації епідеміологічних досліджень ДУ Івано-Франківського обласного лабораторного центру Держсанепідслужби України.

Результати дослідження. Виявлено, що показник середньої багаторічної захворюваності (СБЗ) на сальмонельоз за період 1991-2016 рр. становив $14,88 \pm 0,780 / 0000$. Тенденція епідемічного процесу захворюваності на сальмонельоз за досліджуваний період мала помірний приріст ($T_{пр.ср.} = +1,59\%$). Представляє інтерес зміна динаміки захворюваності на сальмонельоз в досліджуваний період. В розвитку епідемічного процесу нами було умовно виділено два періоди: з 1991 р. по 2008 р. і з 2009 р. по 2016 р., динаміка яких суттєво відрізнялась. В першому періоді з 1991 р. по 2008 р. показник СБЗ складав $14,12 \pm 0,92 / 0000$, а $T_{пр.ср.} = +1,51\%$, і захворюваність мала циклічний перебіг з інтервалом 3-4 роки. Максимальний рівень інцидентності становив у 1999 р. – $22,92 / 0000$ і мінімальний у 2008 р. – $10,34 / 0000$. За період 2009–2016 рр. середня інцидентність сальмонельозу зросла до $16,58 \pm 1,380 / 0000$, темп приросту збільшився до $T_{пр.ср.} = +9,32\%$. Захворюваність зростала поступово від найменшого рівня у 2009 р. – $12,09$

о/оооо до найвищого у 2016р. – 22,09 о/оооо. Зростання рівня інцидентності супроводжувалось збільшенням числа випадків спалахової і групової захворюваності серед населення області. Так, у 2016 р. було зареєстровано 6 спалахів сальмонельозу, що було більше в 2 рази у порівнянні з 2015 р., коли їх було тільки 3. При чому усі спалахи були харчового характеру. Основними факторами передачі сальмонельозу були: м'ясо птиці, яйця та вироби з них – 87,6%, інше – 12,4%. Найвища захворюваність припадала на період червень – вересень, коли було зареєстровано 74,3% від усіх випадків, що свідчить про типову літньо-осінню сезонність сальмонельозу в області. В етіологічній структурі захворювання на сальмонельоз провідна роль до 2008 року належала *S.typhimurium* (62,6%). З 2009 р. відмічено зростання частки сальмонел серогрупи D (*S.enteritidis*), яка склала 87,6% у 2016 р.

Висновки. Епідемічна ситуація щодо захворюваності на сальмонельоз в області залишається нестійкою. Протягом 1991-2016 рр. спостерігається циклічна динаміка захворюваності з тенденцією до помірного зростання і переважанням в етіологічній структурі *S.typhimurium*. Проте за період 2009-2016 рр. відзначається стійка тенденція до збільшення рівня інцидентності та спалахової захворюваності і переважання сальмонел серогрупи D (*Salmonella enteritidis*) в етіологічній структурі сальмонельозу. Для захворюваності на сальмонельоз в регіоні характерна типова літньо - осіння сезонність.